

Cahn Ailesi

Foto: Nathan Cahn (Archiv Jessurun/Amsterdam)

Quellen zum Text: Archiv der Stadt Hattingen

Recherche: Lars Friedrich

Cahn Ailesi

Cahn Ailesi'nin kökleri Ren Bölgesi'ndeki Friesheim'a uzanıyor. Burada aile üyeleri gayrimenkul piyasasında uzun zaman önce isim yapmıştı.

1770 civarında Friesheim'da Nathan Joseph Cahn dünyaya geldi. Norbert olarak adlandırılan torunu Nathan da 1846'da yine burada doğdu ve daha sonra Hattingenli Yahudi Amalie Schmidt ile evlendi. Schmidt'in babası Salomon, Hattingenli tüccar Gumpertz'in dul kalan karısı Sybilla Cohen ile evliydi.

1856'da Salomon Schmidt 1000 Ren taleri ödeyerek Bügeleisenhaus'u satın aldı ve orayı özel bir mezbaha ve kasap dükkanına dönüştürdü – kamuya ait bir mezbaha yüzyıl başlamadan önce açılmıştı.

Haldenplatz'daki ev 1872'de Schmidt'in kızı Amalie ve kasap dükkanının oğlu Carl ile beraber işleten kocası Norbert Cahn'ın mülkiyetine geçti. 1907'de Norbert bitişikteki bir evi satın aldı ve dükkanı taşıdı. Bundan sonra Bügeleisenhaus kiralık ev olarak kullanıldı.

Carl Cahn 1910'da Amalie Mayer ile evlendikten sonra babasından kasap dükkanını devraldı. Her ne kadar domuz Yahudilikteki beslenme kurallarına göre yasak bir hayvan olsa da, Cahn Ailesi koşer olmayan bu eti kesip satarak Yahudi cemaati dışındaki müşterilere ulaştılar.

1938'de Carl Cahn “elektrikli dana ve domuz kesim dükkanını” kasap Wilhelm Stratmann'a “tam mutabakat ile” sattı. Stratmann kaymakamlık tarafından mülk rayicinin azaltılmasının ardından, kalan ipotek hariç, en başta mutabık olunan alış fiyatının yarısından azını, yani 12.040 Reichsmark ödedi. 1 Kasım 1938'de iş yerinin devriyle 1857'de Salomon Schmidt tarafından Haldenplatz'da açılan tarihi kasap dükkanının “Yahudisizleştirilmesi” gerçekleştirildi.

Amalie ve Carl Cahn kasap dükkanının satılması, Kasım Pogromları ve bununla bağlantılı olarak Carl Ailesi'nin Sachsenhausen Toplama Kampı'nda tutuklanmalarının ardından yurtdışına göç etmek istediler. 1939 sonbaharı biterken Berlin'deki Şili Konsolosluğu'na vize başvurusunda bulundular. Amalie ve Carl Cahn Hattingen'in neden ülkeyi terk etmedikleri bilinmiyor.

Haziran 1941'de Ruhwiesen'deki Hattingenli “Yahudiler Evi”ne nakledildiler. Buradaki resmi kayıtları da 28 Nisan 1942'de silindi. Arnsberg İdari Bölgesi'nden ayrılan ikinci sürgün treniyle Lublin'deki Zamość Gettosu'na geldiler. Muhtemelen geldikten sonra burada öldürüldüler.

Peki Carl Cahn'ın Kardeşleri?

1903'ten bu yana Linnichli hayvan tüccarı Nathan Mendel ile evli olan Bertha Cahn Hollanda'ya göç etti. 1942'de Auschwitz İmha Kampı'na sürgün edilir ve 27 Kasım 1942'de orada öldürüldü.

1911'den bu yana hayvan tüccarı Abraham Kamp ile evli olan Rosalie Cahn Köln'de yaşamaktaydı. Sonra Hollanda'ya göç etti. Oradan da 1943'te Sobibor İmha Kampı'na gönderildi ve 23 Temmuz 1943'te kampta öldürüldü.

1928'den beri kasap ve hayvan tüccarı Alfred Abraham ile evli olan Selma Cahn 19 Aralık 1940'ta Duisburg'taki evini terk etmek ve bir "Yahudi Evi"ne yerleşmek zorunda kaldı. Çift 11 Aralık 1941'de Letonya'daki Yahudi Gettosu Riga'ya sürgüne gönderildi ve 1942'de orada öldürüldü.

Selma'nın ikiz kardeşi Johanna Cahn 1913'ten bu yana hayvan tüccarı Albert Perlstein ile evliydi ve Eifel'de yaşamaktaydı. 1938'de mallarını satarak Fransa'ya kaçtılar ve burada izlerini kaybettirdiler. Albert Perlstein 1968'de, Johanna 1972'de öldü.

Julie Cahn 1878'de bir yaşında, Hedwig Cahn ise 1930'da 49 yaşında kalp krizinden hayatını kaybetti.

Cahn Ailesi'nin yedi çocuğundan dördü Naziler tarafından öldürülmüştür.

Haldenplatz'taki Ev

Fernhandelsweg, Belediye Binası (Rathaus) ve Kilise Meydanı (Kirchplatz) arasındaki evin konumu, evin müteahhidi Wilhelm Elling'in varlıklı iş adamlarından olduğuna ihtimal veriyor. Varlığı 30 Yıl Savaşı'nın sonunda eve en azından trapez şeklinde bir ilave yapmaya yetmiş. O günden beri sıradışı zemin planı bir ütüye benziyor. Bu da binaya 1900'lerde Bügeleisenhaus (Ütü Ev) takma adının verilmesine neden olmuş.

1938'deki Kasım Pogromlarından birkaç gün sonra ve ardından Ocak 1939'da Hattingen Memleket Derneği, Bügeleisenhaus'u kendi mülkiyetine geçirmeye çalıştı ve Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi (NSDAP) Yerel Örgütü'ne binanın "Aryanlaştırılması" başvurusunda bulundu. Yahudi sahiplerinin sürgün edilmesinden sonra ev, değerlendirilmek üzere Vestfalya Maliye Başmüdürü'nün mülkiyetine geçirildi.

Temmuz 1942'de kötü durumda olmasından dolayı yapının alıcı bulmaması mülkün kamulaştırılmasıyla sonuçlandı. 1945'te metruk durumda bulunan, ancak savaşta görmemiş olan bina Jewish Trust Corporation (JTC) mülkiyetine geçti. Yıkım kaçınılmaz görünse de 1960'lı yılların başına kadar savaştan kaçanlar ve vatanına dönüş yapanlar – zaman zaman yedi aile birden – binaya yerleştirildi.

1953'te Hattingen Memleket Derneği'nin savaş sonrasındaki ilk yönetim kurulu JTC ile evin satışı konusunda pazarlık yaptı. 11 Temmuz 1955'te de dernek, mülteciler ve sığınmacılar için bir "Memleket Merkezi" kurma amacıyla 2000 marka satın aldı. 1962'deki açılışına kadar yan cephesinin şingil kaplaması söküldü, öndeki ahır kaldırıldı ve büyük pencereler yeniden inşa edildi. Sadece holdeki merdivenler ve kasap dükkanının vitrini hemen hemen aynı kaldı.

Hattingen’de Yahudi Yaşamı

21 Eylül 1484

Bir satış akdinde yer alan “des Joden gude” (Yahudi malları) sözcükleri Hattingen’de Yahudi varlığına dair bilinen ilk ipuçlarıdır.

8 Aralık 1498

Derebeyi Herzog Johann II. von Kleve-Mark “Yahudi Ayrıcalığı”na Hattingen’den Yahudi ailesinin sürgün edilmesini ekleyerek ileride her türlü yeniden iskan ve Yahudilerin Hattingen’de ticaret yapmalarını ve bir zanaatte çalışmalarını kalıcı olarak yasakladı.

Nisan/Mayıs 1809

Hattingen’de ilk defa bir Yahudinin yeniden iskanı.

1816

“Öğretmen ve Zangoç” ile Hattingen’de Yahudilik icrasına dair kesin kanıtlar.

7 Haziran 1871

İstasyon Caddesi’nde (Bahnhofstraße) cemaat merkezi (sinagog ve okul) için temel atıldı.

13 Eylül 1872

Sinagog açılış töreni gerçekleşti.

1 Nisan 1933

Nasyonel Sosyalistlerin Yahudi iş yeri sahiplerini boykot günü düzenlendi.

9 Mart 1933

Yahudi iş yerlerine ilk saldırılar oldu.

9 Kasım 1938

Hattingen Sinagogu tahrip edildi ve Yahudi iş yeri ve evlerinin yağmalandı.

4. März 1939

“Heimat am Mittag” gazetesi tahrip edilen sinagogun yıkılma vesilesiyle “Hattingen’de artık Yahudiler yok” müjdesini verdi.

26. Juni 1941

Hattingenli Yahudiler Ruhr’daki eski silah fabrikası olan “Yahudiler Evi”ne zorla yerleştirildi.

Nisan 1942

1942 yılındaki üç sevk ile sürgün edilen 24 Hattingenli Yahudinin tamamı Doğu Almanya’da öldürüldü.

Temmuz 1987

“Sinagog Meydanı”nın “Gegen das Vergessen” (Unutmak Yok) anıt taşıyla beraber açıldı